

Overdracht en Aandachtspunten Auditcommissie 2022-2026

Aan: De leden van de gemeenteraad

Betreft: Advies en overdracht voor de nieuwe raadsperiode

Inleiding

Vanuit de auditcommissie leggen we u graag een aantal aandachtspunten en adviezen voor de inrichting en werkwijze van de commissie in de nieuwe raadsperiode voor.

Hierbij hanteren wij de volgende indeling:

- Waar vinden wij dat een nieuwe auditcommissie mee aan de slag moet gaan?
- Welke werkwijze adviseren wij?
- Hoe kijken wij tegen de samenstelling van de auditcommissie aan?
- Wat adviseren wij m.b.t. het inwerken van de auditcommissie?

1. Nieuwe ontwikkelingen in de commissie

Wat betreft de inhoudelijke taakinvulling adviseert de commissie om focus te houden op financiële hoofdlijnen en risico's, zoals ook in 2022 al geadviseerd. Daarnaast zien wij vier ontwikkelingen die verdere uitwerking vragen in de komende periode:

- **Doorontwikkeling documenten P&C-cyclus:** In de auditcommissie is in gesprek met de accountant geconstateerd dat de opzet van de huidige P&C-documenten voor verbetering vatbaar is. Dit was ook de conclusie van de commissie Doorlichting (zie bijlage met bevindingen commissie Doorlichting). De kwaliteit en de informatiewaarde kunnen beiden beter. Dit heeft o.a. betrekking op zowel het financiële deel (waar zit de koppeling tussen doelen en middelen) als het beleidsinhoudelijke deel (SMART geformuleerde doelen en rapporteren over deze doelen). Hierbij aansluitend heeft de accountant aan het eind van de raadsperiode het volgende initiatief besproken:
- **Koppeling beleidscyclus aan P&C-cyclus:** Steeds meer gemeenten hebben de manier waarop zij besluiten nemen herzien en maken daarin een duidelijkere koppeling tussen beleid en financiën. Naar voorbeeld van de gemeente Utrecht en anderen. Het doel daarvan is dat er duidelijkheid wordt geschapen in de documentenstroom: welke beslissing wordt wanneer genomen (visie, plan of uitvoeringsprogramma) op welk niveau (beslissingsbevoegdheid bij college of raad), en welke financiële consequentie hangt daaraan (worden er direct middelen gevraagd of is dit onderdeel van een bovenliggend plan in de begroting). Daarmee krijgen raadsleden beter inzichtelijk hoe zij hun kaderstellende en controlerende taken uit kunnen oefenen. Ook gaat dit helpen

om een integrale afweging te maken binnen beleidsterreinen. Wij adviseren deze 2 punten in samenhang verder te onderzoeken en te ontwikkelen.

- **Focus aanbrengen in onderwerpen:** Het kan raadzaam zijn om met de nieuwe auditcommissie op bepaalde thema's een verdiepingsslag te maken. Bijvoorbeeld op grote projecten als Groot Merwede, de grondexploitatie of risicomanagement, of bijv. relevante paragrafen uit de begroting en jaarrekening. Een andere optie hierbij is om nogmaals een programma door te lichten via de methode Duisenberg. Daarmee kan de commissie de raad beter helpen vanuit haar controlerende rol. Ook is het leuker en leerzamer voor commissieleden om op bepaalde thema's te focussen, daar ondersteuning in te krijgen en zo de financiële aspecten daarvan goed in de vingers te krijgen.
- **Regionale Samenwerkingen (GR'en):** In de komende periode krijgt de auditcommissie een uitgebreidere rol in de financiële controle van alle gemeenschappelijke regelingen. Het idee is dat de auditcommissie jaarlijks op hoofdlijnen de financiën van alle GR'en controleert, op basis van algemene kengetallen als de solvabiliteit, rentabiliteit en de schuldquotes. Hiervoor is geen wijziging van het mandaat van de commissie nodig want de verordening biedt hiervoor al de ruimte. Het is raadzaam om afspraken te maken over een vast moment in het jaar om de financiële hoofdlijnen van alle GR'en (ook de laaggeprioriteerde) te doorlopen.

2. Werkwijze

In deze raadsperiode is de werkwijze op onderdelen al doorontwikkeld. Zo is er een voor- en nazit geïntroduceerd en is de samenwerking met de accountant versterkt. Voor de aankomende periode ziet de auditcommissie kansen om een rol te pakken in het verbeteren van de informatiewaarde van de documenten van de P&C-cyclus. Wij willen de raad adviseren om dit laatste punt als speerpunt op te pakken en daarnaast de goede ervaringen uit deze raadsperiode te behouden.

- **Voor- en nazit:** Deze periode is het gebruik ontstaan om voorafgaand aan de vergadering een korte voorbespreking te houden met commissieleden en de accountant. Dit om meer grip te krijgen op het werk van de commissie en als commissie samen (apolitiek) positie te bepalen, alvorens het gesprek aan te gaan met wethouder en ambtelijke ondersteuning. Ook zijn we begonnen met kort afsluiten van de vergadering in een nazit, waarin we terugblikken. Het gebruik van een voor- en nazit wordt als zeer prettig en waardevol ervaren. We adviseren om hiermee door te gaan.
- **Rol accountant:** Met de huidige accountant is afgesproken dat zij niet alleen de controleopdracht uitvoeren, maar ook actief de raad adviseren op financiële thema's. Concreet betekent dit dat er één accountant vast fungeert als aanspreekpunt voor de raad, en in die hoedanigheid bij de

auditcommissievergaderingen aanwezig is en de commissie zowel gevraagd als ongevraagd adviseert. Dit kan zowel over inhoudelijke als procesmatige zaken gaan. Deze werkwijze is als erg prettig ervaren, omdat de commissie hiermee direct externe kennis over financiën en de inrichting van processen kan benutten. Wij adviseren om deze werkwijze door te zetten.

3. Samenstelling

Voor een goed functionerende auditcommissie is de personele bezetting cruciaal. De huidige bezetting is als te krap ervaren: op een raad van 33 leden en 12 fracties is een commissie van 5 leden onvoldoende representatief. Bovendien is de ervaring dat vijf leden weinig is als er gaten vallen vanwege onverwachte verhindering of uitval.

Nu we adviseren om als speerpunt te benoemen om aan de slag te gaan met de informatiewaarde van de P&C-documenten, adviseren we om het profiel van de auditcommissieleden ook te verbreden. Vanwege het grote belang van dit onderwerp en de zwaarte van deze commissie adviseren wij dat iedere fractie één lid afvaardigt.

- **Brede bezetting:** We raden aan om te streven naar één vertegenwoordiger per fractie. Waarbij ook steunfractieleden in de commissie plaats kunnen nemen. Waarbij de rol van voorzitter wel ingevuld moet worden door een raadslid, zodat deze in de raadsvergadering een terugkoppeling kan geven over het advies vanuit de auditcommissie.
- **Balans:** Als het niet haalbaar blijkt om elke fractie vertegenwoordigd te hebben, dan is het wenselijk dat de commissie een goede afspiegeling vormt van de raad met een goede balans tussen coalitie en oppositie. In de afgelopen periode is deze balans niet altijd gewaarborgd geweest. Het verdient aanbeveling om volgende periode hier aandacht voor te hebben.
- **Profielschets:** Bij de benoeming van nieuwe leden moet niet alleen gezocht worden naar mensen die 'cijfertjes tellen' (dat is de taak van de accountant), maar daarnaast ook leden die grip willen krijgen op de uitvoering van het beleid. Financiële affiniteit helpt, maar is niet noodzakelijk. Het advies van de commissie wordt juist sterker als er leden met diverse achtergronden en kennis in plaatsnemen. Zeker als de auditcommissie met de doorontwikkeling van de P&C-documenten aan de slag gaat, adviseren wij om het profiel van de auditcommissieleden breder te verwoorden dan leden met affiniteit met cijfers. We hebben een profieltekst gemaakt die richtinggeeft voor de werving van nieuwe leden voor de nieuwe raadsperiode (zie voorbeeld in bijlages).

4. Inwerken

De commissie adviseert om net als in de vorige periode stevig in te zetten op een gedegen inwerkprogramma en deskundigheidsbevordering.

- **Start en overdracht:** Een ‘warme overdracht’, een startgesprek en tijd voor reflectie op taken en rollen zijn essentieel bij de start van de nieuwe periode.
- **Training:** Het is wenselijk om te investeren in voldoende training. Dit om een nieuwe auditcommissie goed in positie te brengen. Zo is ieder lid bekend met de taken en verantwoordelijkheden en wordt sturen makkelijker. Ook de accountant kan hier een begeleidende rol in vervullen. Vanwege het grote belang van kennis van de P&C-cyclus voor de hele raad adviseren wij om daarnaast ook een training voor de hele raad te organiseren over de P&C-documenten.

CONCEPT